

Megjelen minden vasárnap. Előfizetési ár : egész évre 6 frt., félévre 3 frt.

FIGYELMEZTETES.

A **Kis Vasárnapi Ujság** című képes hetilap évnegyedes előfizetési ideje márczius hó végével lejárván, az előfizetések mielőbbi megújítása kéretik.

Előfizetési feltételek:

Évnegyedre (ápr.—juni).	1 frt. 50 kr.
Félévre (ápr.—szept.).	3 „ — „
Háromnegyedévre (ápr.—dec.). 4 „	50 „
Egész évre (jan.—dec.).	6 „ — „

Az előfizetési pénzek vagy utalványok, a **Kis Vasárnapi Ujság** kiadó-hivatalához czimzendők. Pest, egyetem-utca 4. sz. alá.

A kiadó-hivatal.

A nagymama.

(Elbeszélés. „A nagyapó regéi-“ből.)

Irta: **Tóth József.**

Haja olyan szép fehér volt, mint a hó, arca olyan szelid, mint az őszi verőfény, — s homlokára odavonta barázdáit az évek hosszú sora.

Szegény jó nagymama! mintha most is

látnám! Ott ült a nagy karosszékben, — melyet kívánságára a lombos hárs alá helyeztek, — unokái körülvették és hallgatták, a mint elmesélte „Hófehérke“, „Tündér Ilona“, s az „Aranyhaju király-kisaszszony“ történetét.

Emlékszem rá igen jól, mindig így kezdte a mesét: „Hol volt, hol nem volt, még az operenciás tengeren is túl volt, az üveg hegyeken innen volt, kidölt-bedölt kemenczének egy csepp oldala sem volt.“

Én voltam a legnagyobb — testvéreim, a jó nagymama unokái között. Pedig bizony még engem is „Móriczká“-nak hívott mindenki, a mi annyit tesz, hogy nem lehettem valami nagy bajuszos legény.

Hej, pedig de szerettem volna kipödörni a bajuszomat, mint a Misa bácsi, — nagybátyám, — vagy legalább mint a Karczagi Gyuri, ki akkor már görögül tanult, s ott lakott a szomszédunkban.

Szegény Karczagi Gyuri! ki tudja hol jár az most?!... Talán azóta olyan nagyra nőtt a bajusza, hogy a fülére csavarhatja, — vagy talán meg is halt. Semmi hirt sem hallottunk felőle, pedig nevelőm volt két álló esztendeig. Igen szelid, jóra való, s szép

magaviseletü gyerek volt és a nagymamának igen illedelmesen köszönt, ha a nagymama véletlenül kiállt az utcaajtóba és a Gyuri elment előtte.

Talán ennek köszönhette, hogy édes anyám mellém fogadta nevelőül.

Ugy szokott lenni többnyire, hogy a kisebb gyermekek kedvesebbek a nagyobbaknál, — de azért a nagymama (nem tudom: miért?) mégis csak engem szeretett legjobban.

Pedig testvérkéim valóságos kis angyalok voltak.

Ilonka — a legkisebb — olyan szépen illesztette apró ajkait, s úgy hadonázott kövér kezecskéivel, mikor valamit akart mondani, hanem a nagy iparkodásnak rendszeren egy kedves mosoly lett a vége, mert *Ilonka* még nem tudott beszélni.

Hát még a kis *Bandi*?! . . .

Az meg olyan volt, mint egy szeretetreméltó kis ördög. Folyvást lovagolt egy nádparipán, s ha valami képes könyv akadt a kezébe, azonnal széttépte s ragasztott belőle olyan czifra sárkányt, minőt nem egykönnyen lehetett látni a városban.

Különösen nagy kedve telt a *kis eger*ek fogdosásában.

Egyszer azt az illetlenséget követte el a nagymamával, hogy egy czinczógó egeret nyomott a markába, mikor a nagymama megczirógatta.

Ezért aztán sokáig nem czirógatta meg a jó nagymama.

Volt még egy hugom és egy kis öcsém.

A kis hugom 7 éves volt és *Margit*nak hívták. Soha sem láttam szebb gyermeket.

Nagy tündöklő fekete szemével olyan okosan tudott nézni, hogy tanulni lehetett volna belőle. Termete olyan karcu, hajlékony volt, mint egy czédrus; fekete haja aláomlott fehér nyakára s örökké mosolygó piros ajkai, fehér arcza, piczi kezecskéi oda illettek volna egy festész ecsetére.

Kazi is — az öcsém — derék gyerek volt. Igen szerette a könyveket, ugyannyira, hogy *Margit* hugom — ki szintén szeretett tanulgatni — különösen a magyarok történetét, — elnevezte „*Könyves Kázmér*“-nak, miután tudta, hogy volt hajdanában a magyaroknak egy böles és igazságszerető ki-

rályuk, *I. Kálmán*, kit könyves *Kálmán*nak neveznek.

Az igaz, hogy tulságos komoly is volt az én *Kazi* öcsém. Ha felkelt ágyából, rögtön elővette könyvét, s ha iskolából hazajött, ismét csak tanult egész estig, s játszani csak nagyon ritkán ment. Pedig bizony szükséges a játék a gyermeknek, mikor elvégezte kötelességét, mert ez által lelke felvidul s új erőt, kedvet kap a további munkához.

Én is szerettem tanulni, olvasgatni, de azért senki sem szeretette jobban a „*Kerek rókát*“, „*Nagy métát*“ és a „*Száz kiverőcskét*“, mint én.

De mikor aztán nagyobb lettem s tartottam valamit arra is, hogy „most már diákuul tanulok“, akkor abbahagytam azokat a játékokat, és órákig olvasgattam a nagymamának, ki igen szerette hallgatni az olvasást, s olykor-olykor olvasás közben megcsókoltam redős homlokát.

Majd kimentem vele kocsin a szőlőbe, hol a nagymama minden esztendőben sirva bucsuzott el a nagy diófától, melyet még kis leánykorában ültettek arra a helyre, a hol öregségében állt, meg a kis fehér kunyhótól, melyben annyi vig szüretet csaptak, hogy összeadás nélkül bajos volna megmondani.

Szegény nagymama! tiz esztendeig búcsúztatott a nagy diófától, hogy többé nem látja, és utoljára is ő érte meg a nagy diófa halálát.

Biz' az elszáradt a 11-dik esztendőben, — ki kellett vágni. — A nagymama megsiratta, mint egy kedves halottat, s meghagyta, hogy neki az öreg diófából csináljanak kopersót.

Szegény jó nagymama! előre elkészítette a halotti ruháját is, — melyben a területen fog feküdni, — meg a bodros fekete fejkötőt, és én úgy sirtam, mikor behíva szobájába, felvette magára a halotti ruhát és így szólt:

— Nézd csak *Móriczka* fiam! így leszek én kiterítve, ha meghalok! — és lefeküdt a díványra, behunyta szemeit, mellén keresztbefont kezeivel. Megkértem, hogy vegye fel többé azt a halotti ruhát, és a jó nagymama nem vette fel többé a kedvemért. Ugy adták rá mások, mikor meghalt.

Mindig hozzám volt legnagyobb bizalma

— talán azért, mert én olvasgattam neki, és járogattam ki vele a szőlőbe. Vagy nem is tudom miért? — mondta ugyan néhány-szor, hogy azért szeret olyan nagyon, mert komoly, jószívű s rendszerető fiu vagyok és hasonlítok az édes apámhoz, ki mindig engedelmes fia volt a nagymamának; de hiszen a Kázmér is komoly volt (sokkal komolyabb mint én) s jószívű, mint mindenik testvérem.

Az igaz, hogy azok nem hasonlítottak édes atyámhoz. Inkább az én szép, szelid arczu anyámhoz. Még a kis Bandi is, ki nagyon megbánta azt az illetlen cselekedetét, hogy a czinczógó egeret odanyomta a nagymama kezébe.

* * *

Egyszer meghütöttem magamat (hideg vizet ittam, mikor fel voltam hevülve) s nagyon beteg lettem. Ágyba kellett feküdnöm és innom a sok rossz, keserű orvosságot.

A nagymama mindig ott ült ágyam mellett, és szebbnél-szebb tündérregéket mondott el, csak hogy enyhítse bajomat. Késő-éjjel feküdt le, pedig bizony jól esik már az öregeknek az álm nyugalma. Anyám s testvéreim sem hanyagoltak el, ők is körülvették ágyamat s részvétellel kérdezték: jobban vagyok-e már? rossz-e nagyon az orvosság, mely karcu üvegekben az ágyam mellett lévő asztalkára volt helyezve? — Bizony rossz volt az, hanem azért azt mondtam: nem rossz. Ezt pedig azért mondtam, hogy ha talán valamikor betegek lennének testvéreim, hát ők is szívesen bevegék az orvosságot.

Csak a Bandika nem hitte el.

— Én *kóstoltam*, — mondá, — jaj de rossz volt!

— Mégis jó! — felelé a nagymama, — mert visszaadja a beteg régi egészségét.

Ez ellen aztán nem tudott mit szólni Bandika.

Lázam naponkint erősödött, s én nagyon rosszul lettem. Sokszor magamon kívül voltam és félrebeszéltem. Oh, milyen rossz álmaim voltak!

Mintha boszorkányok kergettek volna, nagy fekete szarvakkal, lúdlábakkal s tüzes, vörös nyelvvvel. A boszorkányok elfogtak, lenyomtak a földre, s fojtogatni kezdtek...

Rémülten sikoltottam fel, és kinyitám szememet. Anyám és a nagymama akkor is ott ültek ágyam mellett, pedig már késő éj volt.

— Oh, be rossz álmaim voltak! — susogám. — Nagymama! miért nem fekszik le? megárt a virrasztás!

De a nagymama nem feküdt le, minden éjszakát ágyam mellett virrasztott át.

Hiába kérte anyám, hogy feküdjék le; ha kiment is szobájába, ismét csak visszajött hozzám. Nem birt aludni. Szegény jó nagymama! igen aggódott miattam!

Másnap háromszor jött el az orvos (mi arra mutat, hogy nagyon beteg lehettem), de én mit sem tudtam ottlétéről. Eszméletlenül feküdtem az ágyban. — Sokára — talán 3—4 nap mulva — jött vissza eszméletem, és láttam a nagymamát igen sápadtan, beesett szemekkel ott ülni ágyam mellett.

Minden tagom zsibbadt volt, fejem tüzen égett és nagyon fájt. Az anyám sirt, a nagyanyám is sirt, és nem akarták, hogy azt meglássam.

De én megláttam.

— Ne sirjanak! — rebegém gyenge hangon, — nem halok én meg.

És aztán egy szót se szoltam többet, mélyen elaludtam. Álmaim szomorú és még is gyönyörű volt.

Szép, lágy ének zengett füleimbe, mely a templomból hangzott felém, orgonakisérettel.

Fehér ágyam fölött, melyben feküdtem, virágos faágak hajlongtak s kicsi mosolygó szárnyas angyalok röpkedtek halk szárny-suhogással, kik magukkal hívtak az égbe...

Én szerettem volna elrepülni velök, de a nagymama — ki ott térdelt az ágyam mellett — összetette kezeit és úgy könyörgött: ne menjek el, ne hagyjam itt őt, anyámat és testvéreimet, kik engem szeretnek.

De a mosolygó kis angyalok is úgy hívtak: jer, jer! — és szárnyaikra emelve, vittek fölfelé az égbe.

— Móricz! — hallatszott nagyanyám hangja. Lepillanték, s láttam a mint a jó öreg asszony halva rogyott össze...

Ekkor fölébredtem.

Oh milyen jól esett látni, hogy a nagymama nem halt meg, hanem ott ül ágyam mellett.

Az orvos ép akkor mondá:

— Most már veszélyen kívül van, meg fog gyógyulni!

— Hála neked, Isten! — kiáltá anyám és a nagymama, térdre borulva ágyam előtt.

— Ugy-e nem fogok meghalni, doktor bácsi? — kérdém könyes szemekkel.

— Nem, gyermekem! Isten megmentett a haláltól.

Összetéve kezeimet imádkoztam
Nagyanyám reám borult s zokogva csokolá arczomat, számat és homlokomat.

— Hol van a nagymama? — kérdém pár nap múlva, mely idő alatt a nagymama sohasem volt ágyam mellett. — Hívjátok be a nagymamát!

— A nagymama *elaludt!* — szólt anyám kisírt szemekkel.

— Elaludt?! és azóta mindig alszik?!

Csodálkoztam rajta nagyon, hanem azért csak megnyugodtam benne. Majd felébred és akkor bejön — megcsókolgatni!

Felvirradt a következő nap is. A nagymama nem jött be megcsókolgatni. Vártam, vártam. A várásban elszenderültem . . .

Mi ez? . . .

Kevés idő múlva újra hallottam azt a szép, lágyan zengő bús éneket — — — csak hogy most a kis szárnyas angyalok a nagyanyámat hívogatták az égbe, s most én könnyörögtem, hogy ne hagyjon itt engem, anyámat és kis testvéreimet, kik őt szeretjük . . .

De a mosolygó kis angyalok úgy hívták: jer, jer! és szárnyaikra emelve a jó nagymamát, vitték fölfelé az égbe

Felsikoltottam:

— *Nagymama!* —

És csodálatos! ébren is hallám az éneket. —

— *Meghalt!* — mondá öreg nevelő dajkám, ki ágyam mellett volt, szomorúságában elfeledve, hogy nem lett volna szabad azt nekem megmondani. — Most mondják fölötte kün az udvaron a halotti éneket! —

Visszarogytam párnáimra és keservesen sirtam.

Nemsokára elhagytam ágyamat, s először is kimentem a temetőbe s felkerestem a nagymama sirját.

Ráborultam a fekete fejfára s elsirattam a jó öreg asszonyt, a fehérhaju nagymamát, ki engem oly nagyon szeretett.

A gyerkőcz.

I.

Kicsiny királyfiu

Édes anyját kérte:

Csatasíkra vitézekhez

Ugy-e anyám eleresztesz?

Eleresztesz, mért ne?

Királyasszony arczán

Fényes örömláng ég . . .

S mig csókolja, mig öleli,

A fiunak azt feleli:

Hogy csak tovább játszszék.

Hej mert a csatábann

Nehéz szablya harczol . . .

Nehéz szablya ki van fenve,

S ha sujt véle a levante,

Biz' az nem csak karczol.

Királyfiu indul

Szomoruan, szótlan

Két napig nem hallni nesztét,

Gondolkozik, törí fejét,

Törí a *nem jóban*.

II.

Királyasszony udvarában

Lovagjáték, fényes . . .

Egy kis gyerkőcz izzasztja a

Deli leventéket.

Olyan kicsi, gyöngye termet,

Olyan vékony karja,

Mégis azt a nehéz kopját

Olyan könnyen hajtja.

„Adta gyerkőcz!“ mondogatják

Itt is, ott is váltig . . .

„Milyen nagy hős? . . . a nyeregből

Pedig alig látszik“ . . .

S mig beszélnek, gyerkőcz kezén

Száll, pordúl a kópja

S az utolsó levante is

A fővenyre dobva.

Sisakrostély lebocsátva,
Győztes arca fedve . . .
Királyasszony ajka szólal:
„Sisakodat vedd le!“
Sisakrostély emelkedik,
Emelkedik lassan . . .
Királyfiu égő arczezal
A nép előtt ott van.

Királyasszony piros arca
Pirosodik jobban,
A kis győztes fakó lován
Hogy eléje dobban.
„Ugy-e anyám, édes anyám . . .“
Kérő szóval szólna, —
Piros ajkát befogja az
Édes anyja csókja.

Mészáros Ferencz.

A szerencsefia.

(Mese. — Két képpel)

Jankó már hét évig szolgálta gazdáját, ekkor aztán így szól hozzá:

— Uram, időm lejárt, most már szeretnék hazamenni anyámhoz; adja ki hát a béremet.

A gazda felelé:

— Te hiven és becsületesen szolgáltál; a milyen a szolgálat, olyan legyen a bér is. — És adott neki egy darab aranyat, olyan nagyot, mint Jankó feje. Jankó kivette zsebkendőjét, belegöngyölgeté az aranyat, vállára akasztotta és hazafelé indult.

A mint úgy ment mendegélt, pedig az egyik lábát mindig a másik elé tette, találkozott egy lovassal, ki tüzes, szép paripán nyargalt.

— Ejnye, — mondá Jankó hangosan, — mégis csak szép dolog az a lovaglás; olyan kényelmesen ül az ember, mint a széken; nem botlik meg, saruját sem szaggatja, és halad, nem is tudja hogyan! —

— Hát te miért mégy gyalog, Jankó? — kérde a lovas, Jankó beszédét hallván.

— Hát ezt a nehéz gomolyát haza kell czipelnem; az igaz, hogy arany, de úgy nyomja a vállamat, majd letöri.

— Tudod mit, — mondá a lovas, s megállítá lovát, — cseréljünk: én odaadom

neked a lovamat, te meg add nekem az aranyat.

— Szívesen, — mondá Jankó, — hanem annyit mondhatok kendnek, hogy ugyan megnyomja a vállát.

A lovas leszállt, elvette az aranyat, felsegitette Jankót a nyeregbe s kezébe adta a kantárt, mondván:

— Ha azt akarod, hogy nagyon sebesen szaladjon a ló, akkor csak azt mondd neki: Gyüh! hopp! —

Jankó nagyon örvendett, midőn a lovon ült s olyan könnyen haladt minden fáradtság nélkül. De kis idő múlva eszébe jutott, hogy gyorsabban is mehetne, s azt mondá lovának: „Gyüh! hopp!“ — A ló sebesen kezdett ügetni, s Jankó azt sem tudta, hogy-hogynem, csak egyszerre oda pottyant az utra. A ló pedig vigan tova száguldott, el is szökött volna, ha egy paraszt meg nem

fogja, ki épen arra ment s egy tehenet hajtott maga előtt. Jankó nagynehezen összeszedte magát s felkelt. De boszankodott s így szólít a paraszthoz:

— A lovaglás bizony rosz tréfa, különösen ha az ember ilyen lóra talál; hiszen ez úgy hányja-veti az embert és utoljára is leveti, hogy a nyakát is kitörhetné. Sokkal többet ér egy ilyen tehen, az ember egész kényelmesen sétálhat utána, s még hozzá tejet ád, s aztán van vaj és túró mindennap. Bár csak nekem is volna egy tehenem!

— Hát ha annyira ohajtja, — mondá a paraszt, — én szívesen cserélek.

Jankó nagy örömmel beleegyezett; a paraszt felült a lóra és sebesen elvágtatott. Jankó nyugodtan tovább hajtotta a tehenet s gondolkozott a jó csere felől.

— Ha csak egy darab kenyérem lesz —

és az csak lesz mindig, — akkor ehetem melléje, a mikor nekem tetszik, vajat és túrót; ha megszomjazom, megfejem tehene-met. Hát kell-e még egyéb? —

Ezalatt egy csárdához ért s ott betért pihenni; nagy örömeben mindent megevett, ebédjét, vacsoráját, s egy meszely bort is ivott. Aztán megint tovább hajtotta tehenét azon falu felé, hol anyja lakott. De a nap heve mindig nyomasztóbb lett, minél közelebb járt a dél, és Jankó épen egy puztán volt s még legalább egy óráig tart, míg valami házhoz érne. Elfáradt, melege volt s nagyon szomjazott.

— Ejnye, hiszen azon lehet segíteni, — gondolá, — mindjárt megfejem a tehenet s majd jóllakom friss tejjel! —

Egy kiszáradt fűzfához kötötte a tehenet, alája tette kalapját, és fejni kezdte, de bármennyire fejte is, bizony egy csepp tej sem adott a téhen. S minthogy annyira kínoztta, a téhen is megharagudott s olyat rugott a szegény Jankó fején, hogy hanyatt esett a homokba, s nem is tudta hol van. Szerencsére jött arra egy hentes, ki kövér süldő malaczt vitt taligán.

— Ugyan mit csinál kend! — szóla, s felsegíté Jankót, ki azonnal elbeszélte neki, hogyan járt. A hentes oda nyújtá neki kulcsát, mondván:

— Igyék egy kortyot, az majd megerősíti kendet. Bizony barátom, ezzel a téhenel rászédtek kendet, ez nem ad tejet, mert nem fejős, hanem göbolymarha; ez csak a mézárósnak való.

— Ejnye, ejnye! — mondá Jankó fejét vakarva, — ki gondolta volna! Igaz, az is jó, ha az ember otthon levághat egy ilyen marhát; mennyi husa van! — De én nem igen szeretem a téhenhúst, mert kemény. Hja! ha ilyen süldő malaczm lenne, az egészen más, hát még a kolbász és hurka! —

— Tudja mit, Jankó öcsém, — szóla erre a hentes, — csupa barátságából cseréllek kenddel.

— Isten áldja meg kendet, bátya, szivességeért! — mondá Jankó örömmel. A hentes leoldá a malaczt taligájáról, kötele kötött hátulsó lábára s a végét Jankó kezébe adta. Ezzel mind a kettő folytatta útját, a hentes a téhenel, Jankó a malaczzal, — s gondolkozott magában, milyen

szerencsés ember ő, ha valami kellemetlenség éri is őt, mindjárt megint jóvá teszi azt a sors.

Utközben hozzá csatlakozott egy suhancz, ki szép fehér ludat vitt hóna alatt. Köszöntek egymásnak, és Jankó elbeszélte utitársának, milyen szerencsefia ő, s milyen előnyösen cserélt ő mindig. A suhancz erre elmondá, hogy ő azt a hizott ludat keresztelői lakomára viszi.

— Emelje csak meg, milyen nehéz, — folytatá, s letette a ludat, — de hogy is ne, mikor négy hétig tömték! A ki ebből a pecsenyéből eszik, annak csak úgy végigcsurog a zsír az ujjain.

— Csakugyan nehéz! — mondá Jankó a ludat szárnyánál felemelve, — de az én malaczm sem disznó ám! —

A suhancz ezalatt mintegy félve körültekintgetett, fejét is csóválta, s végre kezdé:

— Hallja barátom, azzal a malaczczal még bajba fog jönni. Mikor azon a falun keresztüljöttem, a hová kend nemsokára érni fog, épen hallottam, hogy a biró óljából az éjjel elloptak egy süldő malaczt; hátha épen a kend malacza lenne az? bizony akkor roszul járna, legalább is egy-két hónapra elteszik kendet a hüvösre s a malaczból sem eszik ám.

Jankónak borsózott a háta, s majdnem sirva fakadt, mondván:

— Jaj Istenem, segítsen rajtam, barátom; kend jobban kiismeri magát ezen a vidéken mint én; adja nekem a ludat malaczmért.

— Nem bánom, ámbar ez kissé veszélyes dolog, de sajnálnám kendet, ha bajba jönne.

Ezzel átadta Jankónak a ludat s hamar tovahajtotta a malacztot egy mellék uton. Jankó pedig hazafelé kullogott, a hízott lúd-dal hóna alatt.

— Én bizony nyertem ennél a cserénél, — mondá magában, — először pompás pecsenyém lesz, aztán mennyi zsír fog belőle kiszülni, egypár hónapig ehetem ludzsiros kenyeret; hát még az a szép fehér toll, azt majd a párnámba fogom tétetni, s azon elalszom ringatás nélkül is, ugy hiszem. Milyen öröme lesz anyámnak!

Midőn már az utolsó falun ment keresztül, látott egy köszörüst, ki vigan dalolt zugó munkája mellett.

„Gyorsan, gyorsan forгатom a fa-kereket. Szélnék, szélnék fordítom a köpenyemet!“ —

Jankó megállt s nézte, hogyan dolgozik. Végre megszólítá őt:

— Kendnek jó dolga lehet, hogy olyan vigan van munkája mellett.

— Bizony a munkának aranyfeneke van. Egy igazi ügyes köszörüs olyan ember, ki mindig pénzt talál, valahányszor a zsebébe nyul. De hol vette kend azt a szép ludat?

— Nem vettem én azt, hanem becseréltem egy hízott süldő malaczéért.

— Hát a malacztot?

— Azt egy tehénért kaptam.

— Hát a tehenet?

— Elcseréltem egy szép lóért.

— Hát a lovat?

— Azért adtam olyan darab aranyat, mint a fejem.

— Hát az aranyat honnan vette?

— Az hét-évi szolgálatom bére volt.

— Kend igazán derék ember, ki mindig tudott magán segíteni, — mondá a köszörüs; — ha annyira viheti, hogy a pénzt csörögni hallja zsebében, mikor felkel, akkor szerencsés ember lesz.

— Hát mit csináljak, hogy azt elérjem? — kérdé Jankó.

— Legyen olyan köszörüs, mint én, ahhoz pedig nem kell egyéb, csak egy köszörükő. Nekem van egy eladó, kissé hibás ugyan, de azért nem is kérek érte sokat, adja nekem a ludat s vigye el a követ. Jó lesz úgy?

— Hogy is kérdezheti, — felelé Jankó;

— hiszen boldog emberré tesz engem, ha mindig pénzt találok, valahányszor a zsebébe nyulok; mi gondom lehetne még a világon? — s oda nyujtá neki a ludat.

— Jól van hát, — mondá a köszörüs, s felvett egy nehéz, közönséges követ, mely mellette hevert; — ráadásul itt van még egy jó kemény kő, azon egyenesre kalapálhatja görbe szögeit. Vigye el ezt is s tegye el jól.

Jankó vállára vette a két követ s vigan ment tovább, szeme csak úgy sugárzott örömeiben.

— Már én igazán szerencsefia vagyok! — kiáltá. — Minden kívánságom teljesül, mint egy vasárnapi gyerekeknek.

Azonban, minthogy reggel óta talpon volt és nagy örömeiben tíz órakor mindent megevett, a mije volt, este-felé nagyon megehezett, alig birt már menni, s a két kő szörnyen nyomta, törte a hátát. Most akarat ellen gondolá, milyen jó lenne, ha azt a két követ nem kellene vinnie. Nagynehezen egy kuthoz ért, ott majd megpihen s felüdití magát egy korty fris vízzel. Ovatosan letette a köveket a kút-kávéra s kihuzott egy veder vizet; de midőn lehajolt inni, valahogy meglökte a köveket s — pum! mind a kettő belezuhant a kutba. Jankó utánuk nézett, a mint elmerültek, aztán felugrott örömeiben, térdre borult s hálát adott az égnek, hogy olyan kegyes volt s ily módon megszabadítá őt a követől, mert egyedül ez hiányzott még, hogy tökéletes boldog legyen.

— Nincs a nap alatt nálamnál szerencsebb ember! — kiáltá. — S könnyű szívvel, minden tehertől megszabadítva, dalolva és ugrálva sietett tova, s meg sem állt, mig haza nem ért anyjához.

Egy keresztény telep Dél-Amerika rengetegeiben.

(Két képpel.)

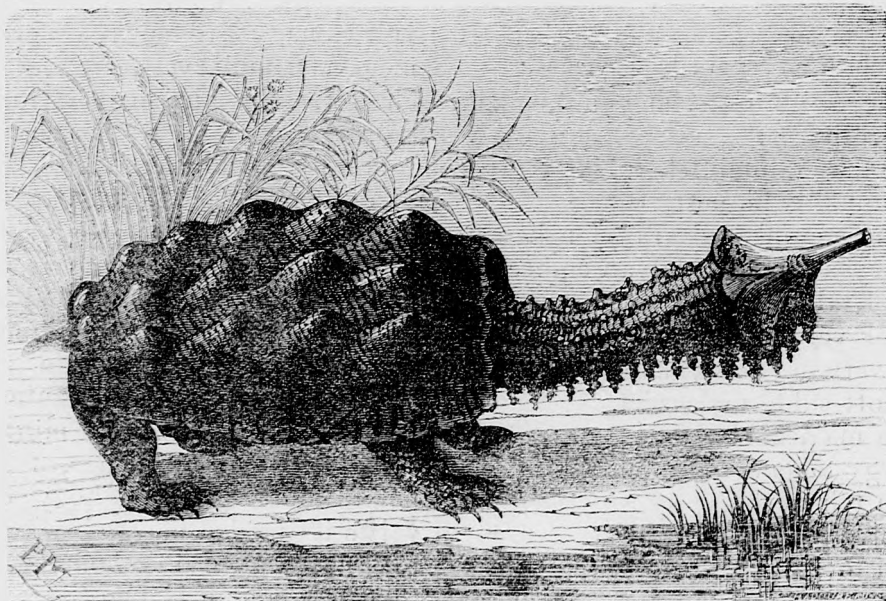
Az óriási Amazon folyam felső vidéke, e roppant kiterjedésű föld, egész a legujabb időkig ugyszólván minden művelés nélkül holtan hevert, s csak néhány év előtt hatolt el oda is a polgárisodásnak némi derengő sugara. Most már az Amazon és nagyobb mellékfolyóinak habjait is gőzhajók szelde-

lik, a közlekedés mindinkább élénkebb és könnyebb lesz, mindazáltal hosszú idő fog még elmúlni, míg ama vidékek az emberi élet és munkálkodás zivajától fognak visszhangozni; mert e megmérhetlen terület legnagyobb része még lakatlan erdőség, melyben csak egyes indián törzsek barangolnak. Száz meg száz mérföldet haladhat az utazó, a nélkül, hogy falut találna, a hol fehér emberek laknak, sőt az indián kunyhók is roppant távolságban állanak egymástól.

E rengetegek közepett mintegy szigetet képezve áll egy keresztény telep, Sarayacu. E telep, közel az Amazonba szakadó Ucayali

mánok (krokodil-faj) sem hiányoznak a kis folyóban; ott fekszenek a lefüggő ágak alatt vagy a fűben, látszólag élettelenül, de a legkisebb neszre is figyelve, hogy a zsákmányt megragadják.

Sarayacuban nemrég egy természettudós, Marcoy Pál, tartózkodott négy hónapig. Plaza atya — e telep alapítója — igen szívesen fogadta természetbúvárunkat kíséretével együtt, s külön szobát rendeztetett be számára, mely annál kedvesebb vala a tudós utazó előtt, mert ott egész kis állatsereglet tarthatott és háborítlanul üzheté tudományos foglalkozását. Szobája tele volt majmokkal, teknőcökkel, papagályokkal,

Matamata-teknősbéka.

folyóhoz, ez utóbbinak egy kis mellékfolyója mellett fekszik, oly gyönyörű és termékeny vidéken, mely valóságos kis paradicsomhoz hasonló. A folyócska tele van pompás halakkal és teknősbékákkal, mely utóbbiak husa és tojása kedvencz táplálékát képezi a kis telep barna keresztény lakóinak. Ezek a teknőcök, melyeket a bensülöttek matamata-teknősbékáknak neveznek, rendkívüli s a többiekétől egészen elütő alakjuk által bámulatra ragadják az idegen szemlélőt. Hosszu nyakuk és hegyes fejök van, tele mindenféle bibircsóval; teknőjük is olyan, mintha apró vakandturással lenne borítva, s testöknek csak felső részét fűdi el. — Kaj-

virágokkal stb.; természetes, hogy a könyvek sem hiányoztak.

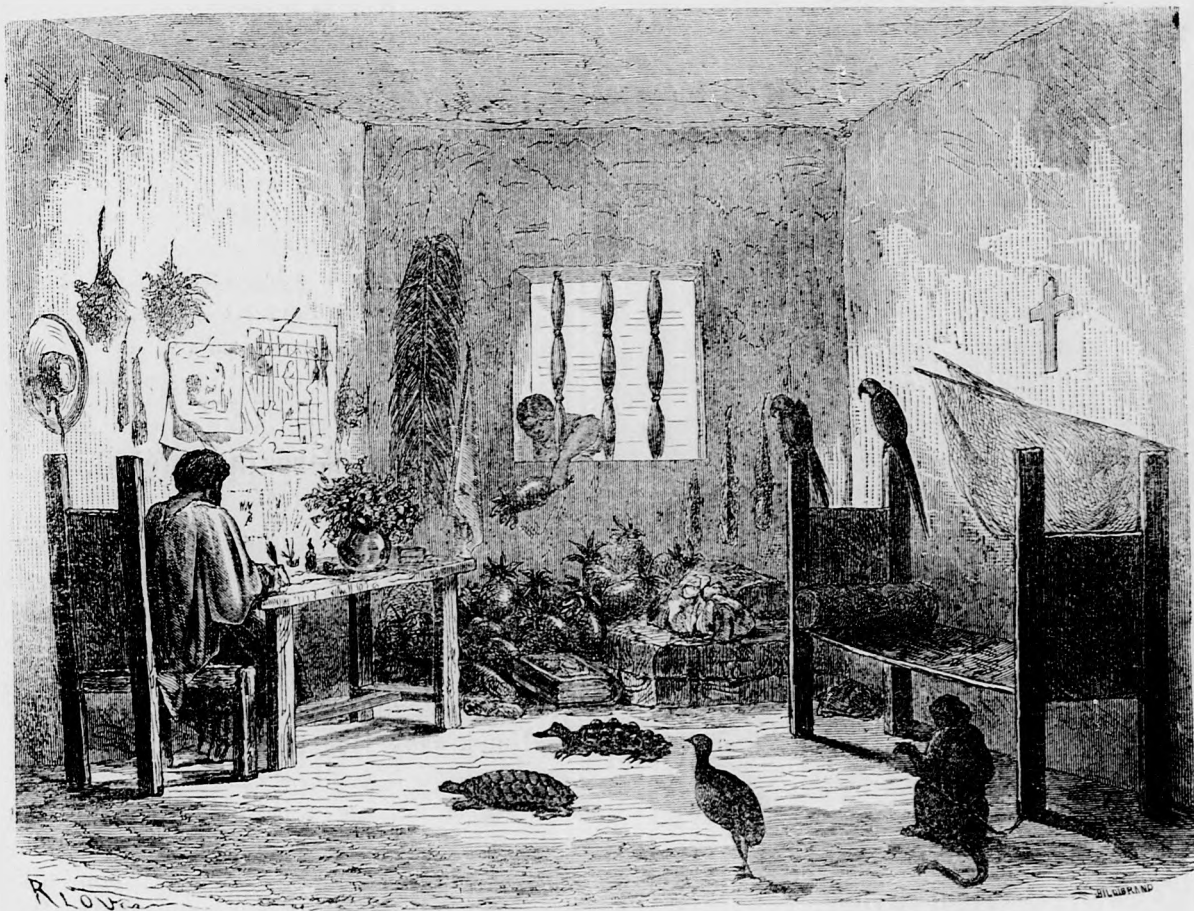
Mikor Marcoy ott járt, a telep 166 kunyhóból állott. A barna keresztények már egykissé spanyolul is beszélnek s az idegének iránt nagyon barátságosak voltak. Kunyhóik egész butorzata egy-két indián fegyverből s néhány edényből állt. Lakikat pálmatorzsekből építik és pálmalevelekkel fűdik be. Minden kunyhóban egy család él.

Bármily kevés fáradságba kerülne is a földmivelés e termékeny vidéken, Sarayacu indiánai nem igen szeretnek azzal foglalkozni, inkább vadásznak és halásznak, s

örömet kószálnának éjjel-nappal az erdőkben és a folyókon. Ha a térítők nem szorítanak rá arra, hogy minden indiának, a ki a telepen lakik, saját ültetvénye legyen, nem lehetne őket visszatartóztatni a barangolástól.

Bárha azt vélnők, hogy e távoleső magányban unalmas lehet az élet, — idővel mégis csak meg lehet szokni a jószívű lelkiatyák és a félvad, de jólelkű indiánok között. Maga Marcóy ezeket írja eljövételéről:

érzékeny bucsút. A jó lelkiatyák mindenféle élelmiszerral gazdagon elláttak az utra; még vagy hat pompásan füstölt majmot is adtak, de azokhoz nem igen volt étvágyam, — úgy tetszett, mintha füstölt szerecsen-gyermek volnának, s inkább a vízbe dobtam őket, hogy ne lássam. E négy hónap, melyet a ker. vallás és polgárisedés ujhivei között éltem át, örökké kedves emlékü lesz reám nézve.“

Marcóy lakása Sarayacuban.

„Négy hónapot töltöttem lakomban, esendesen és háborítlanul folytatva tanulmányaimat és buvárokodásaimat. E kopasz falak kedvesekké lettek előttem, midőn azokat el kelle hagynom; tegnap még börtönnek tüntek fel azok, — és most, midőn örökre hátat fordítok nekik, nehezemre esik az elválás. Mindent meg kellett még egyszer nézmem Sarayacuban. Meglátogattam a kunyhókat, s nem egy indiántól vevék

Tavaszszal.

Itt a tavasz! pezsdül a fű,
Kikelet van mindenütt:
Megujuló füre, fára
Az ég vidám napja süt.

Vándor madár, gólya, fecske,
Messze tájról visszazáll,
Régi fészket felkeresni
Sok veszélylyel szembeszáll.

És ha végre nem találná,
Ujat rakni nem nehéz!
E reménydús szép vidéken
Dalok között lenne kész.

Zöld mohából, fris pehelyből,
Úgy miként a gondolat,
Gyorsan készül, s befogadja
A megtérő párokat!

Lágy ölen a természetnek
Vad virágok fejlenek;
És fölöttök ébrosztó dalt,
Vig madarkák zengenek.

Halmok között csörgő patak,
Fodoritja habjait,
S ömledezve csókolgatja
Rég nem látott partjait.

Megcsókolja, megfürösztí
A tavasznak gyermekit,
Tőle mind új képet ölt fel, —
Visszakapja kellemit.

Oh mily bájos lett az élet!
Minden éled és örül,
A föld ujjászületése
Képet állit tükörül.

Szívemben is a tavasz kél!
S tán nem is lesz zord telem!
Mert reménynyel, boldogsággal
Csordultig van kebelem!

F. Erzsi.

Itt a tavasz.

Hirnöke megjött
A kikeletnek,
És ficseréli
Hangos örömmel:
„Itt a tavasz már.“

Fürge gyerekhad
Künn a szabadban
Vig nevetés közt
Múlatoz egyre . . .
„Itt a tavasz már.“

Hangzik a pásztor
Lelki örömmel
Fujt furulyája
Völgy kebeléből . . .
„Itt a tavasz már.“

Lombkoszoruzta
Berkek öléből
Vig dalolással
Fülmile zengi:
„Itt a tavasz már.“

Kék ibolyának
Illata árad,
Csókjaiért szét-
Hordja a szellő . . .
„Itt a tavasz már.“

És a nagy égnek
Hármoniája
Zendül a légben;
Szózata zengi:
„Itt a tavasz már.“

Orbók Mór.

Mária Terézia életéből.

(Képpel.)

Mária Terézia életéből számos kis történetke maradt fön, melyek a dicső- emléketű királynő szívjóságáról tanuskodnak, — de nemes lelkületét, emberszerető érzelmeit semmi sem bizonyítja fényesebben, mint egy titokban véghezvinni szándékolt szép tett, melynek csak véletlenül lett szemtanuja az uralkodónő két udvari hölgye.

Mária Terézia ugyanis egy napon kertjébe ment sétálni, s megparancsolta, hogy vigyék majd utána a kis József trónörökös is, kit azon időben épen szoptatott. Mig a királynő egyedül járt fel s alá a kert kanyargós, árnyas utain, egy elalélt koldusasszonyra bukkant, ki valamikép a kertbe tévedt. A szegény asszony az erőtlenség és kimerültség miatt nem volt képes megszoptatni elnyomorodott gyermekét, ki ölében feküdt s nyöszörögve sirt; hanem az éhes csecsemő sirását nem hallotta meg a koldusnő, mert ezt elnyomta az álom, — úgy ült ott, fejét egy köoszlopra hajtva.

Az uralkodónő mély részvétellel állt meg a szerencsétlenek előtt, köny lopózott sze-

meibe, míg szívét a száanalom és a könyörület érzete hevíté át . . . És a hatalmas királynő leült a kölépcsőre a koldusasszony lábaihoz, vigyázva fölvette a koldusgyermeket, kibontá gazdag öltönyét, és az éhező koldusgyermeket szoptatni kezdé. — Ekkor érkezett meg a kis trónörökös a főudvarmesternő és egy udvari hölgy, kik majdnem sóbálványnyá váltak e jelenetláttára nagy bámulásukban. Ha e két hölgy oda nem jön, akkor a világ semmit sem tudna a királynő e nemes tettéről, mely pedig megérdemli, hogy mindig kegyelettel említse az utókor.

A jegesmedve.

(Képpel.)

Tetőtől-talpig — dehogya! még a talpa is — az észak igazi mezébe, az örökös hó- és jég-fehérségű bundába burkolva, úgy sétál a jegesmedve a jéghegyek közt. Pedig tekintélyes uraság ő kelme, különösen ha valami rendkívüli zaj felébreszti figyelmét s egész hosszában felemelkedik és két hátsó lábán állva éles szemeivel körültekint. Hossza egy kinőtt jegesmedvének 7—8 láb, magassága négy láb, súlya 800—1200 font. Hanem nehézsége daczára nagyon ügyesen és gyorsan uszik, vagy a sark tengerek természetes hajóin, a szabadon uszó jégtuskókon hajóz az északi tenger hullámain, biztosabban és merészebben, mint a legjobb tengerész. A tenger, és pedig a jeges tenger, minden borzalmaival és veszélyeivel, az ő eleme.

A jegesmedve erejénél és gyorsaságánál, éles látásánál és hallásánál fogva legveszélyesebb ellensége a fókáknak és rozmárok-nak. Jégbarlangjaik közelében lesi őket, hatalmas ugrással — néha 15 lábnyiról is — rá veti magát valamely jégdarabról áldozatára, s ereje oly óriási, miszerint a rozmárt, mely gyakran sokkal nehezebb mint ő maga, kihuzza a vízből s elhurcolja. Külseje időntalan, de járása könnyű.

A jegesmedve nem ritkán a szárazföldön is megfordul, a völgyekben és hegylejtőkön, hol hihetőleg rókát, farkast és iramszarvast vadász, vagy a nagy tengeri madarak tojásait keresi, s a legroszabb esetben megelégszik holmi gyökerekkel is. A jegesmedve nem támadja meg az embert, ha nem bántják, inkább kíváncsiságból közeledik hozzá;

de ha megtámadják, akkor aztán keményen védelmezi magát. Az éhség is nagyon merészszé teszi őt.

Igy történt egyszer, hogy egy jegesmedve látogatóba jött egy jómódu eszkimó kunyhójába, hol sok fóka-szalonna és hus volt elrakva, kívül pedig bőrök függtek; ezeknek szaga csábítá őt oda. Csak az asszony és a gyermekek voltak honn. Az asszony előkészült a medve netaláni látogatására, oda készíté a mécset és egy csomó száraz füvet, s az ablakhoz állt, melynek üvegét a sarkvidéken vékonyra vakart fókából pótolja. Nem kellett soká várnia, a hivatalan vendég egyszerre csak bedugta bozontos fejét az ablakon, — de az asszony hirtelen az orrához tartá a meggyújtott szénát. Morogva, dörmögve huzta vissza fejét a medve, de nem hagyott fel feltett szándokával, hanem a félig földalatti kunyhó oldalán lyukat kezdett kaparni, hogy arra juthasson be. A nő és a gyermekek nem merték bántani, félvén, hogy majd nekik esik dühében, — s már meglehetősen rést kapart az agyagfalba, midőn a házigazda hazajött a vadászatról, s látván, mivel foglalkozik a medve, golyóra töltött puskáját épen bal lapoczkájának irányzá, s midőn a maczkó felemelé lábát, a gazda elsüté fegyverét, s a rendkívüli nagy medve szíven találva bukfenet vetett és rövid vergődés után kiadta páráját.

Néha megtörténik, hogy a medve, ha vadászszák, egyszerre csak visszafordul, s nekimegy az üldözőknek vak dühében, nem gondolva sem a lövésekkel, sem a dárdákkal és szigonyokkal, melyek testét sebzik.

Egy bálnafogó-hajó befagyott Labrador partján. A tél igen kemény volt; a medvék a mély hó miatt nem juthattak oly könnyen a fókákhoz, így hát először csak messziről, de aztán közelebről is kerülgeték a hajót. Különösen egy óriási öreg medve egyszer egészen a hajóhoz jött s összeszedte a konyhából való hulladékot, mit kidobtak. A legénység mind a hajóban volt, csak egy matróz dolgozott valamit a földézetten; a mint a medvét megpillantá, eszébe jutott, hogy ő azt agyonüti, milyen pompás eledelük lesz husából, s neki milyen pompás bundája bőréből. Ezzel fogott egy nehéz bárdot, s nem szólván senkinek, leereszke-

Mária Terézia életéből. (Lásd szövegét a 218. lapon.)

Elejtett jegesmedve.

dék a jégre, s merészen nekiment a medvének. Hanem az dühös lévén az éhség miatt, egy pillanat alatt kiütötte a bárdot a matróz kezéből, aztán ezt megragadta szörnyű fogaival s oly gyorsan elszaladt vele, hogy — mikorra a matróz sikoltására a legénység s a kapitány felrohant a fődélzetre, — a medve üldöztetéséről többé szó sem lehetett.

A jegesmedve husa ugyan kissé szívós, de jóízű eledel, ha jól elkészítik. Különös, hogy a jegesmedve jobban szereti a főtt és sült húst, mint a nyersét.

1864-ben egy svéd hajó kötött ki Spitzberg Medve-szigetén, hogy ott iramszarvasokra vadászzanak. A sajkát, melyben a vadászok partra szálltak, ott hagyták erősen megkötve, s elmentek vadászni. Ezalatt egy jegesmedve kimotozta az egész sajkát, felforgatta a takarókat s egyéb podgyászokat, és csontostul megevett egy sült iramszarvas-czombot; de ez tán nem volt elég zsiros az ő izlése szerint, mert kikutatott egy döbön zsirt, s azt is szépen megette, a mennyire csak nyelvvel elérhette. Egy nyers iramszarvas-oldalt érintetlenül hagyott. Később még egyszer meglátogatta a sajkát, s akkor is érintetlenül hagyta a nyers húst, de a főttet és süttet mind megette. Lám, ki hinné, hogy a bozontos fehér maczkó bácsi olyan ingyencz legyen!

Adomák.

— **Orvos és bakter.** Hufeland, a hirneves orvos, egy napon meghívást kapott az épen átutazó M. hercegtől, ki meg akarta őt személyesen ismerni. „Kedves tudor, — mondá a herceg, — ön oly híres orvos s annyira ismeri az emberi test szerzetét, hogy bizonyára képes minden betegséget meggyógyítani.“ — „Herceg, — válaszolá Hufeland, — mi orvosok olyanok vagyunk mint a bakterek; meglehetősen ismerjük a város fő- és mellék-utczáit, hanem a mi a házakon belül történik, azt legfőlebb csak gyaníthatjuk.“

— **Mentség.** Párisban a törvényszék előtt következő jelenet folyt le. Elnök a vádlotthoz: „Ön vádolva van, hogy 10 franknyi rézpénzt lopott egy pék boltjában.“ — Vádlott: „Elnök ur, ha az ember három napja nem eszik...“ — Elnök: „Hogyan? Hisz önnek tárczájában 100 frank volt!“ — Vádlott: „Igen. De lássa elnök ur, nem akartam még a 100 frankos bankjegyet felváltani.“

— **Jó ok.** Egy ország uralkodója (melyiké? nem tudjuk) sétált egykor fővárosa kapuja előtt. Nehány szegény ember őt megpillantva lábaihoz borult s könyes szemekkel könyörgött munkáért. Az uralkodó megindult hangon így vigasztalta őket: „Jó emberek, e tekintetben nem segíthetek rajtatok, mivel magamnak sincs semmi dolgom.“

Krónika.

— **Heckenast Gusztáv** ur nyomdáját, irodalmi vállalataival együtt, megvette egy részvénytársaság, mely „Franklin“ név alatt alakult. Az átvevés e hó elsején ment végbe, — e szerint lapunk mai száma már a „Franklin“ részvénytársaság kiadásában jelent meg. Mint magától értetődik, e változás a „Kis Vasárnapi Ujs.“-ra nézve semmi hátránnyal sem bír; valamint eddig Heckenast ur, úgy ezután a „Franklin“ részvénytársaság is kedves feladataul tekintendi ez ifjúsági lap felvirágoztatását.

— **Haynald Lajos** érsek a bajavárosi nőnövelde lak- és tanhelyiségeinek nagyobbítására és szaporítására 8500 frtot adományozott, miután a város zilált anyagi körülményeinél fogva az ennyire rugó költséget nem fedezheti.

— **Nagy tűz.** Szombat este 9 óra tájban Pesten a nagymező-utczai Deressin-féle circuszban — eddig ki nem puhatolt okból tűz ütött ki, melynek felcsapó lángoszlopai a város legtávolabb részeiben is láthatók voltak. A tűz körülbelül 11 óráig tartott, míg a helyszínrre sietett tűzörségnek sikerült a vésznek urává lenni. A szolgaszemélyzeti lakok és ruhatár elégték, a lovardából, a honnan a tűz kiütött, a lovakat, számra 16-ot, ki tudták menteni. Egy teve azonban benrekedt a tűzben. Emberélet nem esett áldozatul, de egy tüzlőt, ki a kocsirol lebukott, borzasztón összeégette magát. A kár nagy.

— **Petroleumforrások Máramarosban.** Széchenyi Ödön gr. Máramaros megyében gazdag petroleumforrások kiaknázási jogát szerezte meg. A források területe a marmaros-szigeth-szucsavai vasut által érintetik és egy amerikai mérnök vizsgálata szerint életrevaló versenyezikket fog szolgáltatni. Az eddigelé nyert petroleum igen világos és tiszta. Széchenyi ezen hazai petroleumot a bécsi világkiállításra küldi.

— **Állatkinzó.** Lőcséről azt írják, hogy ott egy fiatal ur azzal mulat, hogy a lovakat nyilvánosan kínozza. Égő taplót, szalmát dug a ló fülébe, föl-metszi szájszögleteit s ezzel gyönyörködteti az utczai publikumot. Közelebb is lovának állkapczáját a nyelvvel együtt kihasította, úgy, hogy a nemes állatot azonnal egy szelidebb kinzóhoz kellett vinni, ki azt lelőtte. Vajjon nincs Lőcsén rendőrség, hogy az illető uracs büntetlenül üzheti durva kedvtöltését?

— **Egy hodnár-remek.** Wolf Lipót pesti hordó-

gyáros a bécsi világkiállításra egy kettős hordót küld fel, melyet saját oszméje szerint Cservenka Antal bodnár és az említett gyár művezetője készített. Szakértők állítása szerint e hordó olyan mű, minőt bodnár még nem készített, és méltán közfeltűnést fog okozni, szépsége és mesterséges szerkezete által. A hordó 35-akós, és a legszebb selymes külsejű tölgyfából van. Dongái mesterségesen vannak összeróva, és szabad szemmel nem is lehet a választóvonalakat észrevenni. A dongákat a hordó két végén 4 - 4 köszörült vasabroncs tartja össze. A nagy hordó széleit tiszta s szobrásznak is becsületére váló domborzatban szőlőfürtök és levelek ékítik. A nagy hordó gyomrába a fenékkal egyenlő körzetben matematikai pontossággal egy kisebb, 12 akós hordó van beállítva, akkép, hogy két vége a nagy hordó körzeténél valamivel beljebb áll ki. E belső, kisebb hordó dongái oly szigorú pontossággal vannak összeróva, hogy magát a 12 akós hordót, csupán kétfelől, kiálló szélein tartja össze 3—3 köszörült vasabroncs. A kisebb hordó szélein, domborzatban, komlóvirágok és árpakalászok képeznek egy csinos koszorút, míg felső fenékén szintén domborműben Bachsgyermekkekek csoportja látható, a mint a bor hatásától mámorosan dülöngélnek. E dongák széleinek domborzatos kivésése a legnehezebb és ritkán sikerül, mert a tölgyfa szálai keresztben nagyon töredeznek és épen nem alkalmasok a dombormunkára. A nagy és belerótt kisebb hordó közötti jó arasznyi körzetben, mely a nagy hordó fenékét képezi, nagy domborbetükkel a gyáros neve és az évszám van kivésve. A két hordó fölül, a szájon egy lyukon tölthető meg, külön-külön folyadékkal, — például a nagy borral, a gyomrában lévő érrrel. Alul szintén csupán egy csap van alkalmazva, olyan szerkezettel, hogy a folyadékot tettség szerint vagy a belső kisebb, vagy a külső nagyobb hordóból lehet eresztetni. Wolf Lipót gyárosnak e hordó 1000 frjába kerül, Cservenka pedig 9 hó óta dolgozik rajta.

A nagyvilágból.

— **A bagoly, mint háziállat.** Angliában nagyon elterjedt az a szokás, hogy a háznál szelidített baglyot tartanak, s nem győzik eléggé dicsérni ez igaztalanul rágalmozott állatok hűségét, ragaszkodását és ügyességét. Ha egyszer a háznál megszoktak, ritkán hagyják el azt, mit különben azon körülmény is nagyban elősegít, hogy e madarak a szobában tartva igen hamar meghiznak s e miatt nehezen tudnak repülni. Egy angol azt beszéli baglyáról, hogy az őt mindig az ajtóban várta, mikor este hazajött, s alig birt magához térni örömeiben, mikor gazdája vele együtt az ajtón belépett. Egy napon, késő ősszel, a baglyot talán elfogá a vágy, hogy szabadon élő rokonságát meglátogassa; elég az hozzá, a bagoly eltűnt

s gazdája már azt hitte, hogy elveszett, vagy hogy a macskák elpusztították. Azonban egy téli éjjel valami súlyos tárgy ütődött az ablakhoz. Az ur fölkel, kinyitotta az ablakot, s ime a rég odavolt bagoly repült be a szobába s szemei tűzkarikák gyanánt fénylettek örömeiben. A viszontlátás igen érzékeny volt.

— **A Niagara esés ereje.** Kiszámították, hogy a Niagara zuhatag esése, ha vizének erejét az ipar szolgálatára fordítanák, 11,363,365 ló munkaerejének felelne meg. Az 51,016 vízi kerék, a mennyi az Egyesült-Államokban malmok, gyárak stb. hajtására létezik, mindössze csak 1,130,416 lóerőt képvisel.

— **Robinson szigetét** nem rég látogatta meg Agassiz francia tanár, s látogatásáról hosszabb jelentést is tett közzé. Juan Fernandez — ez ama sziget neve, melyben Robinson Kruzoe tartózkodott — termékeny földdel s szép erdővel bir, valamint pompás gyümölcsöket mutat fel. Egy nyugat felé fekvő magaslaton áll Robinson sziklája, mely ércztáblán a következő feliratot viseli: „Selkirk Sándor Tise skóciai grófságból származott matróz emlékére, ki e szigeten teljes magányban négy évet töltött. A „Cinque-Ports“ 86 tonnás és 60 ágyuval bíró gálya által 1704-ben hozatott e földre, honnan a „Corsar-Duc“ nevű hajón 1709-ik év február havában vitetett el. Tengerészi tiszt lett és a király szolgálatában halt meg 1728-ban 47 éves korában.“ A kalandszerető barlangját sűrűen látogatják; ez az öböl közelében a fő kikötőtől egy negyed mértföldnyire fekszik, körülbelül 15 láb széles. Falaira a látogatók rávésik neveiket.

— **Rejtélyes történet.** Londonban történt. Nem valami páratlan történet, mert mint később kiderült, már gyakran ismétlődött. Egy berlini gazdag fiatal ember közelebb meglátogatta Londont, s épen a docksok körül volt, midőn két elegans öltözkű uracs jött vele szemközt, s ezek egyike durván félretaszította, s illetlen kifejezésekkel figyelmezteté, hogy ne bámuljon olyan nagyon. A porosz ifju fölesattant. Heves szóváltás fejlett ki, melynek vége az lett, hogy kicserélték a névjegyeket. Alig távozott el a két uracs, a berlinihez más két, gentleman külsejű férfi közeledik, s udvariasan köszönve, megrovólag szólunk az eltávozottakról. „Ugy vettük észre, — mondák, — hogy a kellemetlen jelenet még nem ért véget. Ön idegennek látszik, s azon esetre, ha netalán nincsenek ismerősei, fölajánljuk szolgálatunkat a párbajhoz.“ A berlini szívesen fogadja az ajánlatot. Még aznap csakugyan meg is jelennek nála az ellenfél segédei. Harmadnapra határozzák a vívást, jó messze Londontól. Pisztolyt választottak. A berlini korán reggel bérkocsiba ül, és a találkozó helyre hajt két segédjével, kiket tetőtől talpig lovagias férfiaknak tanult ismerni. A kitűzött helyen már ott van ellenfele a segédekkel. A mint azonban hozzájuk közeledik, egyszerre

mind a négy segéd megragadja, betömik száját, s hátrakötözik kezeit. Azután elveszik óráját, értékes lánczát, gyűrűt s tárczáját, melyben 50 font volt; ő magát pedig ott hagyják, s elta- rznak a bérkocsikon. A berlini több óráig volt ott kínos helyzetében, míg végre arra járó munkások megszabadíták. Azonnal jelentést tett a rendőrségnél, hol megtudta, hogy rövid idő alatt több ily esetet jelentettek föl. Zsebmetszők így szedik rá az idegeneket; kiszemelnek egyet, belekötnek, aztán biztos helyre kicsalják s ott kényelmesen kiszebelik.

— **Egy név varázsa.** Egy idő előtt Bismarck hercegnél egy nagyhangzású orosz név birtokosnőjét jelentették; a herceg elfogadta a hölgyet. Ez a herceget csupán arra kérte, adná neki sajátkezű névalírását. A herceg félig mosolyogva leírta neki nevét. Ekkor a hölgy tovább ment, s azt kérte a hercegtől, engedné meg neki, hogy ő ezen sajátkezű névalírását egy nemes czélra felhasználhassa. Bismarck ebbe is beleegyezett; megjegyzé mégis, hogy aztán ne több, hanem csupán egy legyen az a nemes czél. A hölgy erre könyekre fakadt s így szólt: „Legfiatalabb testvéremet Szibériába hurezolták, herceg! Fiatalsága s hevessége ragadták őt a politikai élet sikamlós terére s követték el vele a vétséget, mely vesztét okozta. Herczegséged névalírásával szabaddá óhajtom tenni s remélem tehetni fivéremet. Megengedi-e hát most, herceg, hogy névalírását e czélra használhassam?” Bismarck, miután a körülményeket magának elbeszélte, a helyzettel megismerkedett, így szóla a hölgyhöz szerényen: „Ha kegyed, asszonyom, hiszi, hogy az én pusztá névalírásommal valamit elérhet, ám nem csak nem bánom, hanem szíves-örömet beleegyezem, hogy a főntebbi czélből névalírásomat fölhasználja.” — „Igy az én testvérem meg van mentve, herceg! — kiáltott fel nagy örömmel a hölgy, — mert Sándor csár előtt nagy tiszteletben áll Bismarck herceg.”

Talányok.

- 1) — **Ehrenfeld J.-től** —
3. 4. 6. 7. Ez egy igen nagy hal,
Vadászszak szigonnyal. —
7. 8. 9. 10. 11. Ha a gyermek ezt teszi,
Atyja, anyja szereti. —
5. 8. 11. 12. 3. 13. A gyermekek szeretik,
Akármikor megesszik. —
2. 3. 4. 6. 7. Ez savanyu folyadék;
Kik nem hiszik, izleljék. —
1. 6. 9. Növény vagyok, de nemsokára
Szövet leszek, még pedig drága. —
5. 8. 5. 10. 5. Kis madárka vagyok én,
Megmondom, ha lépsz-e vén? —
- 1—13. Ha el nem hanyagolod, —
Kis ujságod' megkapod.

— **Ullmann Rózsától.** —

2)

— **Policzer Józseftől.** —

3)

XX ár M ed

4) — **Bogdanfy Lajostól.** —

8. 9. 12. 13. 14. Szarvas ilyen szokott lenni,
Ha veszélyt lát közeledni.
2. 1. 8. 9. Alkalmatlan állatka,
Senki ki nem állhatja.
17. 16. 15. Ujjabban találták fel,
Világítanak ezzel. —
12. 2. A disznókat tartják ebbe';
Visszafelé állat lenne. —
16. 17. Levelekkel van rakodva,
Ezzel diszlik minden zöld fa. —
12. 5. Az érczeknek az egyike,
Ebből sok minden van öntve.
6. 12. 8. 9. 12. 11. 12. Kemény ám a külseje,
De jóízú a bele. —
10. 8. 3. 7. 13. Némely állat fején létez,
Arczodat elcsufitná ez. —
14. 15. 4. 17. Sok minden van ezzel összeillette,
Szuró eszközöknek az egyike. —
- 1—17. Minden hű szív ohajtja,
Teljesedjék kívánsága!

5) — **Kleé Mariskától.** —

1. 2. 3. Fán terem ez, jó enni. —
7. 8. 9. Vadász szokta ezt tenni. —
9. 3. Főzelék csak ezzel jó. —
1. 3. 7. 6. Játékok közül való. —
1. 6. 7. Mindennap ez egyszer van. —
5. 6. 7. Van ez ember- s állatban. —
- 1—9. Soknak kedvencz eledel,
Melyet ritka nem kedvel. —

Megfejtési határidő **ápril hó 20-dika.**

A mult számban közzétett talánymegfejtők névsorából elkésés miatt kimaradt Simon Bertalan.

TARTALOM.

A nagymama. (Elbeszélés. „A nagyapó regéi“-ből.) —
A gyerkőcz. Vers. — A szerenese fia. (Mese. Két képpel.)
— Egy keresztény telep Dél-Amerika rengetegeiben. (Két képpel.) — Tavasszal. Vers. — Itt a tavasz. Vers. —
Mária Terézia életéből. (Képpel.) — A jegesmedve. (Képpel.) — Adomák. — Krónika. — A nagyvilágból. — Talányok.

Figyelmeztetés. A szerkesztőség számára küldendő levelek ekkép czimezendők: **A „Kis Vasárnapi Ujság“ szerkesztőségének. Pest, egyetem-utca 4. sz.**

Felelős szerkesztő **K. Beniczky Irma.**

Kiadja és nyomatja: **Franklin-társulat**, magyar irodalmi intézet és könyvnyomda. Budapesten (egyetem-utca 4. sz.).